

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งศึกษาการบริหารงานการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล ปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล และข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 7 โดยที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาจากข้อมูลทั้งที่เป็นปฐมภูมิ (Primary data) และข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชากรเป้าหมายทั้งหมด ซึ่งเป็นพระสังฆาธิการผู้บริหารที่มีหน้าที่ในการบริหารงานปกครองในจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะตำบล จำนวน 325 รูป ดังนี้ (ปฏิทินศาสนา, 224-241 : 2545)

1. จังหวัดเชียงใหม่ (การประชุมพระสังฆาธิการระดับวัด จังหวัดเชียงใหม่ ภาค 7, 2552)

1.1 เจ้าคณะจังหวัด	จำนวน	1	รูป
1.2 เจ้าคณะอำเภอ	จำนวน	24	รูป
1.3 เจ้าคณะตำบล	จำนวน	205	รูป

2. จังหวัดลำพูน (ข้อมูลพระสังฆาธิการสำนักงานเจ้าคณะจังหวัดลำพูน, 2552)

2.1 เจ้าคณะจังหวัด	จำนวน	1	รูป
2.2 เจ้าคณะอำเภอ	จำนวน	8	รูป
2.3 เจ้าคณะตำบล	จำนวน	57	รูป

3.จังหวัดแม่ฮ่องสอน (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2551)

3.1	เจ้าคณะจังหวัด	จำนวน	1	รูป
3.2	เจ้าคณะอำเภอ	จำนวน	7	รูป
3.3	เจ้าคณะตำบล	จำนวน	21	รูป
	รวมทั้งหมด	จำนวน	325	รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพข้อมูลทั่วไปโดยใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด (Closed-ended form) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของพระสงฆ์ฆราวาสที่มีต่อระดับการบริหารงานการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 7 โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าของริเคอร์ต (Likert Rating scale) 5 ระดับ โดยมีความหมายของแต่ละระดับดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ฆราวาส 3 รูป ผู้ทำหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์สูงสุด ได้แก่ เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิดจากตำรา ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากอินเทอร์เน็ต
2. กำหนดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความถูกต้อง ครบคลุมวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วนั้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1. พระครูพิพิธสุตาท (พระมหา ดร. บุญช่วย สิริบทโร) 2. ผศ.ดร.พูนชัย ปันธิยะ 3. ผศ.ดร.สิริวันท์ ชัยญาณะ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และด้านการวัด การประเมินผล เมื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และด้านการวัด การประเมินผลแล้วนำมาหาค่า I.O.C โดยที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะให้คะแนน ดังนี้
 ถ้าแบบสอบถามตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์ ผู้เชี่ยวชาญจะให้คะแนน +1
 ถ้าไม่แน่ใจว่าตรงหรือไม่ ผู้เชี่ยวชาญจะให้คะแนน 0
 ถ้าแบบสอบถามไม่ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์ ผู้เชี่ยวชาญจะให้คะแนน -1
5. จากนั้นนำแบบทดสอบมาหาค่าความสอดคล้องตามเนื้อหาและจุดประสงค์ (IOC) แล้วเลือกเอาแบบสอบถามที่มีคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้านการวัดและการประเมินผลมาแก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำไปทดลองใช้ (try-out) กับพระสังฆาธิการที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรจำนวน 30 รูป ณ วัดที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ช่วยตอบแบบสอบถามแล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น
7. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามสูตรของครอนบัก (cronbachs Alpha coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, 125) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.86
8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้วไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริงและนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ถึงวัดต่าง ๆ ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 7 คือ จังหวัดเชียงใหม่ เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน เจ้าคณะจังหวัดลำพูน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน เจ้าคณะจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จากเจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ เจ้าคณะจังหวัดลำพูน เจ้าจังหวัดแม่ฮ่องสอนด้วยตนเอง

1.3 ส่วนพระสงฆ์ฆราวาสที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในระดับเจ้าคณะอำเภอและเจ้าคณะตำบล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 325 ชุด ไปทางไปรษณีย์ไปในแต่ละเขตพื้นที่ที่ทำการวิจัย เพื่อที่จะให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และตรงกับข้อเท็จจริงด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับมาคืนมาทั้งหมด 295 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์นี้ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.2 ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์เจ้าคณะจังหวัดของแต่ละจังหวัด ๆ ละ 1 รูป รวมทั้งสิ้นจำนวน 3 รูป ด้วยตัวผู้วิจัยเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารงานการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย \bar{X} (Arithmetic Mean) และการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง เกณฑ์ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของเบสท์ (Best, J. W., 1981 อ้างถึงใน เกรียงเลิศ ติธรรมเจริญ, 2544 : 47) ตามระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักธรรมาภิบาล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายความว่า	ระดับการใช้ธรรมาภิบาลมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายความว่า	ระดับการใช้ธรรมาภิบาลมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายความว่า	ระดับการใช้ธรรมาภิบาลปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายความว่า	ระดับการใช้ธรรมาภิบาลน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายความว่า	ระดับการใช้ธรรมาภิบาลน้อยที่สุด

3. การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปความ และนำเสนอในรูปแบบความเรียง จากความคิดเห็นมากที่สุด และรองลงมาตามลำดับ

4. แบบสัมภาษณ์การ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปความเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

1. การหาค่า IOC. (Index of Item – Objective Congruence : IOC) (บุญธรรม กิจปรีดา บริสุทธิ์, 2542 : 113-114) เพื่อวัดความเที่ยงตรง (Validity)

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. ค่าความเชื่อมั่น จากสูตร (ยูท โภยวรรณ, 2545 : 174)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ \frac{1 - \sum s_i^2}{s_i^2} \right\}$$

α = ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

k = จำนวนข้อคำถาม

s_i^2 = คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

s_t^2 = คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

3. ค่าเฉลี่ย (Mean) จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum \bar{X}$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. จากสูตร (Standard deviation) (สุวิมล ศิริการนันท์, 2548 : 203)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (x - \mu)^2}{N}}$$

σ = ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = ข้อมูลแต่ละรายการ

μ = ค่าเฉลี่ย

N = จำนวนของข้อมูลของกลุ่มประชากร